

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen minden nap reggel.

<p>ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Helyben: Félévre 6.— K. Negyedévre 3.— K. Vidéken: " 9.— " " 4.50 "</p>		<p>Főszerkesztő: Dr. VARGA LAJOS. Felelős szerkesztő: SZATHMÁRY ZOLTÁN.</p>	<p>Egyes szám ára 4 fillér. SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: Arany János-u. 2. sz. Telefon 452.</p>
---	--	--	---

Utazás a kiegyezés körül.

Előrelátható volt, hogy Beck báró osztrák miniszterelnök beszéde alaposan fel fogja kavarni a kiegyezés körüli ellentéteket.

Ismétlésbe esnénk, ha azt akar-nók újra kifejteni, hogy ami ebben a nyilatkozatban ellentétben áll a magyar kormány ismeretes állás-pontjával, az nem több, mint a vá-lasztási hadjárat küszöbén álló osz-trák kormány álláspontja. Azért pedig a legszigorubb ellenzéki bíró ítélete sem sujthatja a magyar kor-mányt, mert a Beck-kabinet még nem fogadta el a magyar állás-pontot, amit a magyar kormány nem is állított. Akkor kellene tel-jes erővel a kormányunk ellen for-dulni, ha az, amit Beck báró az osztrák választási hadjárat számára mint kortesjelszót dobott most a vitába, kész megegyezés lenne. De ennek az ellenkezője igaz. Kossuth kijelentései a legteljesebben bevág-ják a Beck beszédeben újra emle-getett „hosszu lejárát” utját. Csak olyan kiegyezést köt meg a magyar kormány, amely 1917-ben jár le.

Már a bécsi tárgyalások idején az osztrák sajtóban Beck báró su-

galmazására megjelent tudósítások-kal és vezércikkekkel szemben rá-mutatunk arra a perfidiára, hogy az osztrák kormány az 1917 után következő rendezés feltételeinek biztosítását magyar kivánságnak tünteti fel, melynek teljesítéséért talán még kompenzáció is jár Ausz-triának.

Ezzel a felfogással Beck báró beszédeben újra találkozunk. Szó nélkül nem hagyhatjuk, mert nyil-vánvaló a kettős taktikai célzata. Az egyik az, hogy támogassa a közönség fentartására irányuló osz-trák fejtegetések hitelességét az osz-trák közvélemény előtt.

A másik az, hogy gyanusnak tüntesse fel a magyar közvélemény előtt a magyar kormány eljárását s így közvetve a magyar kabinet helyzetének gyengítésével erősítse az osztrák kormány pozícióját. Az igazság az, hogy az 1917-en tul kö-vetkező rendezés feltételeit legelő-ször az osztrák kormány akarta egy a közösséget fentartó, hosszú lejáratu szerződéssel már most meg-állapítani.

Ehhez a magyar kormány nem járult hozzá, de nem is követelte a kérdés rendezését, hanem amikor az osztrák kormány egyre újra

visszatért a hosszú lejárát tervéhez, járult hozzá a magyar kormány elvben ahhoz, hogy már most tisztázzák az 1917 utáni rendezés kérdéseit.

Ezen a ponton azonban meg-hiusult a megegyezés, mert a ma-gyar kormány az itthon megnyilat-kozott ellenzés hatása alatt elejtette azt a tervét, hogy egy 1917 után hatályba lépő, már most megkö-tendő második szerződés biztosítsa 1917-re a vámsorompók felállítását. Ezt különben az osztrák kormány se fogadta el.

Amikor a tárgyalás így újra holt pontra jutott, Kossuth az osz-trák részről felvetett lehetetlen pro-pozíciókkal szemben vetette fel an-nak a megoldási módnak az esz-méjét, hogy az 1917-ig megkötdendő kiegyezéssel egyidejűleg „jóval töb-bel, mint kölcsönös nyilatkozatok-kal” biztosítsák 1917-re a vámsorompók felállítását.

A két kormány annak biztosi-tásáról is gondoskodnék, hogy a két állam egymást a vámsorompók felállítása után is kedvezményes elbánásban részesítse.

Ezen az alapon kell most a tárgyalásokat folytatni, ha csak Becket a kortescélzattal kiröpített

A regény vége.

A „Debreczen” számára írta: Kovács Ernő.

A szerkesztőségben nagy lett a sürgés-forgás egy levélre, melyet a reggeli posta hozott „Régi előfizető” aláírással.

A levélben azon gyengéd kérelem in-téztetett a t. szerkesztőhöz, hogy legyen szives a lap „A szivisajgó szerelem” érde-kesítő regény folytatását közölni.

Fekete Alfréd (így hívták a szerkesztőt) egyet ühm-ögött, rákönyökölve az annyi nevezetes tintapocát látott íróasztalra, bajusza egyik csücskét balkeze két ujjával félkörbe csavarintotta s merően felnézett a plafondra.

Ez jelentette nála a mély gondolkozást, mely most csak pillanatig tartott.

A regény folytatásához mindenkéltől kézirat szükséges.

Egymásután ürült ki az asztalfiókok tartalma.

Nincs!

A papirkosárba kerülhetett tévedésből. Éppen tele volt; a „tüzhálalra ítelt” elme-azülemények betöltötték a kis szoba padlóját is. Végigkutatatta.

Nincs!

Talán leadtuk. Hé, izé, Miska, a nyom-dába a regénykéziratért!

Nincs!

Es negyedszer, ötödször, — századszor sincs. Fekete újra mélyen gondolkodott.

— Szédőgyerek, szaladj a belmunkatárs urért, aki a regényt írta.

Jó fél óra múlva került elő a szurtos.

— Nincs itthon a munkatárs ur.

Mit?... Hogy mer itthon nem lenni most?

— E — én nem vagyok az oka.

Pauza következett.

A szédőgyerek végigszántotta festékes könyökével izzadságtól gyöngyöző homlokát s egy lépést előre tett.

Szerkesztő ur! Hátha csakugyan vége volt annak a regénynek?... — Hallgatsz!?

Guttenberg hive az utolsó betűnél már az ajtón kívül füttyölte a „Bob herceg”-et.

A szerkesztő megint elmélázott.

— Annak a kölyöknek alighanem igaza van. A munkatárs ur azt felelné rá, hogy annak a kölyöknek tökéletesen igaza van.

Ugy esett az eset, hogy a „Folyt. és vége”-t ellelejtették az utolsó közlésnél a regény cím alá bigyeszteni, a laptördelő meg a regulához tartotta magát.

Fekete ur engedett. 101 folytatás átol-vasására csak nem itéli el magát, hogy megbírálja: vége van-e hát?

Szerkesztői üzenetek. Régi elő-fizető: A kérdezett regénynek a 121. szám-ban vége volt.

Erre aztán nem egy, hanem négy leve-let kapott.

— Mit vége van? Hát van maguknak lelkük? Hiszen a rabot is kieresztik, ha ki-töltötte az idejét s önök, a világ végéig szen-vedtetik azt, a két szerencsétlent. Tudják meg uraim, hogy Kadarecsról egy előfizető-jök sem lesz. Irmát és Jenőt össze sem há-zasítják...

Hány előfizető is van Kadarecson? 27. — No, ezt kár volna elveszteni. Segítünk rajta.

Belmunkatárs ur nyitotta be, az ajtót.

— Kérlek, Kálmán boronád össze azt a két szerencsétlent.

Kálmán tudta már az egész esetet.

ROSE DEZSŐ

ékszerész
 DEBRECZEN, Piacz-utca, Hungária-kávéház mellett.
 ALKALMI ajándékok nagy választékban

nyilatkozatai nem szorítják le újra az egyenes utról, amelyre a legutóbbi bécsi tárgyalások alkalmával rálépett.

Szóval, ha 1917 utánra is jön létre megállapodás, az csak ilyen alapon létesülhet, de előre kijelentjük, hogy jogunk érvényesítéséért gazdasági ellenértéket nem hagyunk magunkból kizsarolni.

Megszavazták a tanítók törvényét.

A képviselőház ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, április 25.

Szokatlanul hosszú vita után a Ház ma befejezte a tanítói javaslat tárgyalását. A nemzetiségiak ma alig vettek részt a vitában, nagyobb részük el sem jött az ülésre, csak Maniu, Goldis és Brediceanu vannak jelen. Az ülésről a következő tudósítás számol be:

Justh Gyula elnök tíz órakor megnyitja az ülést.

A tanítói javaslat

23-ik szakaszánál:

Apponyi Albert gróf vallás és közoktatásügyi miniszter: Kijelenti, hogy Goldis László módosítását csupán véletlenségből vetették el. Gondoskodni fog arról, hogy ez a módosítás belekerüljön a végrehajtási rendeletbe. Ugyancsak Goldis László a javaslatnak teljesen új átdolgozását kívánta, mert szerinte a mostani fegyelmi eljárás nem jó. Meggyőződése, hogy célszerűbb, hogy a miniszter azonnal vegye kezébe a fegyelmi eljárás megindítását. Ezért nem járul hozzá a módosításhoz. A 22. § részletesen foglalkozik a községek fegyelmi jogával, viszont a többi szakasz a felekezetek és az állam rendelkezési jogát tárgyalja. És ha most akként kezdjük a módosítást, hogy mindjárt a javaslat autonómiáját támadjuk meg, akkor sohasem lenne vége a javaslat tárgyalásának. E szakasznál csak Nagy Dezső módosítását fogadja el.

A Ház ilyen értelemben határoz.

A 24-ik §-nál:

Vertán Endre előadó: Azt a módosítást ajánlja, hogy a miniszter jogositva legyen

a fegyelmi eljárást az iskolafentartó megkérdezése nélkül is megindítani. De hogy a miniszter ezt politikai célokra fel ne használhassa, ezzel a joggal csak akkor élhesen, ha ezt az állam érdekei megkívánják.

Tóth János államtitkár: Azt kívánja, hogy az iskolafentartónak legyen kötelessége a fegyelmi eljárás megindításakor azonnal jelentést tenni a miniszternek, hogy ez közegeivel a fegyelmi vizsgálatot felülvizsgálhassa. Ilyen értelmű módosítást nyújt be.

Apponyi Albert gróf vallás és közoktatásügyi miniszter: Hozzájárul Tóth János módosításához.

A Ház e szakaszt az államtitkár módosításával fogadja el.

A 25-ik szakaszhoz:

Teleki Arvéd gróf: A Ház engedelmével ennél a szakasznál részletesen beszél a nemzetiségi kérdésről. Ez a törvény nem fogja megfosztani a nemzetiségiakat nyelvüktől, hanem megtanítja őket a magyar nyelvre. Módosítást ajánl, melyszerint a szakaszban foglalt első fegyelmi esetben a miniszter az iskolát ne zárja be, hanem az ujonnan kinevezett tanítóra gyakoroljon nagyobb befolyást. (Helyeslés.)

Vertán Endre előadó: Elfogadja a módosítást, de azzal a pótlással, hogy az iskolafentartó, ha az iskolaszék is bűnös, új iskolaszéket szervezzen s ha még ez nem elég, akkor a miniszter megfoszthatja az iskolafentartót iskolafentartási jogától.

Apponyi Albert gróf: Elfogadja a két módosítást.

A Ház ilyen értelemben határozott.

A 26-ik §-t Csernoch János stílárís módosításával fogadják el.

A 27-ik §-nál Csernoch és Goldis László nyújtottak be stílárís módosításokat, amelyeket elfogadtak.

A 28., 29., 30. és 31-ik szakaszokat változatlanul elfogadják.

A 32-ik szakaszhoz.

Goldis László: Módosítást ajánl, hogy az esküt az állam nyelvében és az iskola nyelvében tegye le a tanító, ha az nem magyar.

Lindner Gusztáv: Az eskü szövegében „magyar hazám” helyett „magyar állam” kifejezést óhajta. Azt is kívánja, hogy a szövegben megemlítsenek azok a hatóságok, amelyeknek rendelkezéseit a tanító köteles végrehajtani.

Buzáth Ferenc: Nem fogadja el Goldis módosítását.

Apponyi Albert gróf felszólalása után a Ház Goldis és Lindner módosítását elvetette.

A 33. §-t vita nélkül fogadták el.

Persze, hogy ő szerinte is vége volt, a regénynek. De mikor az előfizető nem egyezik bele. S az előfizető hatalmas.

Szó nélkül foglalt helyet egy asztal mellett.

Fekete ur sorban bontogatta fel a leveleket.

— Belekezdte már? — Fordult kis idő múlva Kálmánhoz. Egy előfizető azt szeretné, hogy a nő először öngyilkosságot kísérelne meg, melyet Jenő, akadályoz meg, így meglágyítaná a kőszívű apa szívét. Légy szives előbb Irmát egy másfél méter kutba ugratni, de víz ne legyen benne.

A harmadik levelet aztán szó nélkül tette a szerkesztő Kálmán asztalára.

— ... T. Szerkesztő ur! Hát csak szép volt az a regény. Ha tudná, hogy mennyit sirtam! De még se romantikus. A jobb szeretném, ha Irma zárdába menne. Persze az oroszlan szívű apa ne tudja. Jenő, aztán kiszabadítaná. Tudja, épen a kertben sétálna, magas kőfalak, a hold felhőbe burkolva magát, a szellő sirna... Ez valami pompás lenne!...

Kálmán olyas valamit akart mondani, hogy a Herkópáter se tudná azt megcsinálni, hogy egy regények három befejezése legyen, midőn Fekete fenhangon kezdő olvasni a kezében tartott levelet.

— „Uraim! Nagyon el vagyunk szaporodva, nehéz a megélhetés. Ismerik Malthus elméletét? Mi lesz a világból, ha önök egy regényben sem gyilkoltnak meg senkit

Jenőnek el kell keseredni, éjszakázni, párbajba keveredni, összekaszabolják; — annak a hýénának meglágyul a szive. Hozzáadná már leányát, késő! Jenőnek meg kell halni! Bűnhődjék a zsarnok!”

A szerkesztőség összenézett.

A riporter a diványon ülve térdén irogált. Konstatálván a határozottképeség, megkezdődött a tanácskozás.

— A sorrend tebát — szólott a szerkesztő — kutbaugrás, apáca, megszabadtítás, házasság, párbaj, kámpesz.

— Protestálok — vágott közbe a belmunkatárs. — Művem irodalmi becséből nem engedek levonni semmit.

— De az előfizetők...

— Vajjon azok-e?

— Erre a gyanus feltevésre előkerült a matrikula az az előfizetők névsora.

A levelezők egyike sem volt előfizető.

A riporter sunyimód mosolygott.

A szerkesztő kiegyenesedett. Felesapta a fejére a cilindert s harsányan kiáltott a riporterre:

Irjon csak kérem egy szerkesztői üzenetet K. B.-nek, V. M.-nek.

— Akinek irodalmi érzéke van, az beláthatja, hogy annak a regénynek vége volt...

Kifogástalanul kifejező vége... Egy méla akkorddal végződött, mint Zworenyei ékesszólástana minden valamire való költői mű...

Szólt a szerkesztő. És gyűrűs szivarral megkínálta a regényíró belmunkatársat.

A 35-ik §-nál.

Goldis László: Azt kívánja, hogy a törvény rendelkezései a fizetés tekintetében a magánosok és társulatok által felállított iskolákra kiterjesztessenek.

Apponyi Albert gróf felszólalása után a Ház a szakaszt változatlanul elfogadja.

A 35-ik §-hoz:

Csernoch János: Toldást nyújt be, mely szerint a törvény hatása az iskolánál működő szerzetes tanítókra és kiterjed, ha a fizetés kiegészítését azok kérelmezik. A segílyre való igény fenforgását, valamint az az eskütétel módjára a miniszter állapítja meg. Nem korpótlékról, nem nyugdíjról van szó, csak a fizetés kiegészítéséről.

Apponyi Albert gróf felszólalása után a Ház a szakaszt Csernoch módosításával fogadja el.

A 37-ik szakasznál:

Nemess Bertalan: Módosítást nyújt be, mely az államellenes cselekedetek fixebb körvonalozását célozza.

A 38-ik szakasz elfogadják.

Az elnök: Jelenti, hogy a miniszter a napokban visszavont hetedik szakasz helyett új szakaszt nyújtott be.

Kaufmann Géza: Ezt az új szöveget ő provokálta s kijelenti, hogy örömmel elfogadja.

Felkiáltások: Éljen Apponyi

A Ház a szakaszt elfogadja s azután percekig ünneplik Apponyi minisztert, Tóth államtitkárt és Vertán előadót.

Az elnök javasolja, hogy ehhez a törvényjavaslathoz beérkezett kérvények iratába tétessenek.

A Ház ehhez hozzájárul.

Az elnök: Tíz perc szünetet ad.

Szünet után.

Az elnök: Jelenti, hogy miután a tanító javaslatot, letárgyalták a mai ülés csak két óráig fog tartani. (Éljenzés.)

A marokkói sáskairtás.

Justh János előadó: Ismerteti a marokkói sáskairtásról szóló törvényjavaslatot és azt elfogadásra ajánlja.

A Ház a javaslatot általánosságban hozzászólás nélkül elfogadja.

Egyház és iskola.

Ülések az egyháznál. A debreceni ev. ref. egyháznál e hó 26-án pénteken d. u. 5 órakor az árvügyi, szombat délelőtt 27-én 10 órakor pedig a gazdasági bizottság ülésezik. Vasárnap délelőtt 10 órakor pedig presbiteri ülés lesz. Ez ülések műsorát idejekorán közölni fogjuk.

A nyári menetrend változásai.

A Máv. új menetrendje és Debrecen.

Új vasutak beállítása.

— április 26.

A Magyar Államvasutak igazgatósága ma tette közé a hivatalos lapban azon változásokat, melyek menetrendjében május 1-től kezdve életbe lépnek. E változások tulajdonképpen az az vonalakra esik épen, amelyeknek vagy főállomása, vagy egyik góca Debrecen. Ezért is, de a közönségnek idején való tájékoztatása céljából is szükségesnek tartjuk hírül adni e változásokat, melyeknek Debrecenre háramló kétségtelen előnye az, hogy városunktól május 1-től kezdődőleg öt vonattal több fog indulni, mint indult eddig.

De ime itt vannak a változások, amint azokat a Máv. igazgatósága hivatalosan közlésezi:

A püspökladány-körösmezei vonalon: A Püspökladányról délelőtt 11 óra 18 perckor indul és Máramaroszigetről délelőtt 11 óra 18 perckor induló gyorsvonatok Gilvácson feltételesen meg fognak állani.

A Püspökladányból este 6 óra 2 perckor induló és Szatmárról reggel 6 óra 30 perckor induló gyorsvonatok Vámospéresen feltételesen meg fognak állítani. Püspökladány és Debrecen közt egy-egy új személyvonat helyeztetik forgalomba. Az új vonat indul Püspökladányból este 8 óra 20 perckor. Debrecenből indul éjjel 2 óra 19 perckor, Püspökladányra érkezik éjjel 3 óra 39 perckor. E vonatokhoz csatlakozólag Debrecen és Királyháza közt új személyszállító tehervonatok helyeztetik forgalomba, melyek Királyházán csatlakozást nyernek Máramarosziget felé, illetve felől.

A Püspökladányról reggel 6 óra 10 perckor Debrecenbe induló személyszállító tehervonat forgalma a debrecen-királyházi vonalrészre is kiterjesztetik. A Püspökladányról este 6 óra 12 perckor Debrecenbe induló motoros vonat megszüntetik. Püspökladánytól Debrecenig egy új motoros vonat helyeztetik forgalomba, mely reggel 8 óra 25 perckor indul és Debrecenbe délelőtt 10 óra 4 perckor érkezik.

A kaba-nádudvari vonalon egy-egy új délutáni motoros vonat helyeztetik forgalomba. E vonatok Kabán csatlakozást nyernek Püspökladány felé, illetve felől.

A debrecen-füzesabonyi vonalon: A Debrecenből jelenleg délelőtt 11 órakor Balmazújvárosra induló vegyesvonat Debrecenből délelőtt 10 óra 50 perckor fog indulni és Ohat-Pusztaköcsig fog közlekedni, hol csatlakozást nyer Füzesabony felé. A Füzesabonyból délután 5 óra 22 perckor Ohat-köcsra induló vegyesvonat Füzesabonyból már délután 5 óra 7 perckor fog indulni és Debrecenig közlekedni, hová éjjel 10 óra 22 perckor érkezik s csatlakozást nyer Budapest és Máramarosziget felé. A Balmazújvárosról Debrecenbe jelenleg délután 2 órakor induló vegyesvonat megszüntetik.

A debrecen-nagyléta-vértesi és sáránd-derecskei vonalon: Derecskéről Sárándon át Debrecenig a múlt nyáron vasár- és ünnepnapokon közlekedett esti vonat az idén is május 15-től bezárólag szeptember 15-ig vasár- és ünnepnapokon közlekedni fog.

A nyiregyháza-esapi vonalon: Nyiregyházától Csapig, csatlakozással Debrecen és Szerencs felé egy új személyszállító tehervonat helyeztetik forgalomba. E vonat Nyiregyházáról délután 2 órakor indul s Csapra 4 óra 54 perckor érkezik, hol csatlakozást nyer Budapest-Lawoene és Sianki felé. Csapról Nyiregyháza felé új személyvonat indul délelőtt 10 óra 53 perckor, mely Nyiregyházán csatlakozást nyer Debrecen, Sátoraljaújhely és Kassa felé.

A debrecen-szerencsi vonalon: A jelenleg Hajdubázházról Debrecenbe közlekedő reggeli motoros vonat már Ujfehértótól kiindulól fog közlekedni s onnan reggel 5 óra 19 perckor fog indulni.

Az üzletvezetőség területén ezeken kívül többé-kevésbé lényeges mezeitrendi változások történnek a nagykaroly-esapi, nagykaroly-zilahyi, szatmár-felsőbányai, s a gilvác-nagysomkúti vonalakon.

Városháza és vármegye.

Az építkezési és szabályozási tervezetek sorsa. A jog- és pénzügyi bizottság, mint említettük, olyan vélemény fejezt ki, hogy a mai rendkívüli közgyűlés tulterhelt tárgysorozatáról az építkezési s általános városszabályozási tervezeteket leveendő s a legközelebbi rendes közgyűlés elé utalandók. Ez intézkedésre azonban, mivel a közgyűlési tárgysorozat ekkor már megállapított, nem volt idő. A tanács tegnapi teljes ülése úgy

határozott e kérdésben, hogy amennyiben a közgyűlésen indítvány hangzand el a fenti két szabályrendelet tárgyalásának elhalasztására, az ellen a tanács nem fog tiltakozni.

Két tanácsülés. A városnál tegnap két tanácsülés is volt. Az első rendes ülésen Kovács József polgármester elnökle mellett a folyó ügyek legsürgősebbjeit tárgyalták csak le, egyrésztük ez ügyeknek a hétfői tanácsülésre maradt. A teljes tanácsülés, mely Wessprémy főispán elnökle mellett délelőtt tíz órától délig tartott, a mai rendkívüli közgyűlés tárgysorozatát készítette elő.

A villamos szerződés ügye. A tanács tegnapi teljes ülésén elhatározta, hogy a villamos telep felszerelésére vonatkozó szerződést, melyen a jogügyi bizottság sem ajánlott változtatást, módosítás nélkül viszi be a mai közgyűlés elé.

A színházi bizottság ülése.

Az új tagok jók.

— április 26.

(Saját tudósítónktól.) Debrecen város színházi bizottsága tegnap délután Kovács József polgármester elnökle mellett ülést tartott, melyen Zilahy Gyula igazgatónak az új tagok szerződéséről szóló jelentését tudomásul vette s az új tagokról igen elismerőleg nyilatkozott. A bizottság még néhány páholybérleti ügyet intézett el.

A bizottság üléséről alábbi részletes tudósításunk ad számot:

Jelenvoltak az ülésen: Kovács József polgármester elnök, Vecsey Imre főjegyző, Oláh Károly színház felügyelő, Szent Királyi Tivadar, dr. Burger Péter, Komlóssy Dezső, Kulcsár Endre, Somogyi Pál, Szikszai Szabó József, dr. Varga Elemér, Zádor Lajos, Aczél Géza főmérnök.

Kovács József elnök 3 óra után pár perccel nyitotta meg az ülést. Oláh Károly felügyelő bejelentette, hogy az igazgató a tagokkal kötött szerződéseket neki bemutatta, társulata névsorát betérjesztette.

Zilahy Gyula igazgató hosszabb beszédben vázolta ezután a vidéki színészet viszonyait, a debreceni direkción különlegesen nehéz helyzetét, majd arra tért át, hogy a főváros a vidék minden jobb tagját fől-szívja.

Zilahy Gyula az 1907—1908-iki idényre nézve a következő társulati névsort terjesztette be: Zilahy Gyula igazgató, Békés Gyula titkár, Mártonfalvi György karnagy, Irmay Béla másodkarmester, Szakács Andor és Polgár Sándor rendezők, Vadász Lajos ügyelő, Borsody József sugó.

Elsőrendű tagok: Arday Ida vigjátéki és drámai anyaszínésznő, Arkosi Vilmos operett és népszínmű bariton, Báthory Marcsa vigjátéki és drámai naiva, Bay László operett és opera bariton, Bérczi Ernő lírai szerelmes és naturbus, Boda Ferenc tenorista, Békés Gyula vigjátéki és jellem-színész, Balogh Sándor másodtenorista, Csáder Irén drámai hősnő, Fehér Olga operett és népszínmű énekesnő, Hahnel Aranka drámai szende és vigjátéki színésznő, Lónyay Piroska operett szubrett, László Aranka operett és népszínmű komika, Ligeti Lajos operett komikus, Polgár Sándor opera és operett buffo komikus, Szabó Irma drámai szende és naiva, Szakács Andor hősszerelmes, Ternyei Lajos szerelmes és énekes bonvivánt, Tallián László bonvivánt társalgási, Vida Ilona opera és operette énekesnő, Vadász Lajos apaszínész, Zilahy Gyula vigjátéki színész bonvivánt, Zsigmondy Anna operette szubrett, Perczel Karola és Perczel Rózsi táncosnők. Kardalosok, huszonnégy tagu zenekar és a régi műszaki személyzet, tizenkilenc jogyszedő.

Dr. Varga Elemér olvasta fel ezután

a február 25-iki bizottsági ülés jegyzőkönyvét.

Jelenti azután az igazgató, hogy az énekkart, mely most 24 tagból áll, szeptemberre harminckét taguvá egészíti ki.

Komlóssy Dezső azt kérdezi, hogy mért nem lépett fel egyszernél többször Fehér Olga? Kérdezi továbbá, hogy az ügyelő hogyan lehet apaszínész. Szerinte nincs betöltve helyesen a drámai szende, a tenorista, az alténekesnő, a fiatal szerelmes színész s a drámai anya szerepköre. Kifogástalanok a régi, megmaradt tagok. Az újak közül igen jók az új szubrett, Zsigmondy Anna s még inkább Ligeti Lajos s a Kiss Irén utódjának induló énekes komika, László Aranka. Jeszenszkyne elsőrendű erőnk. Mártonfalvy, úgy látszik, jól megállja a helyét. Kardalost nem bír tizennyolcnál többet összeszámítani. Szerinte az igazgató még mindig nem elégítette ki az ország első vidéki színpadának igényeit. Ő méltányolja Zilahynak nagy ambícióját, de az igazgató s a közönség érdekében egyaránt kívánatosnak tartja, hogy Zilahy minden ígéretét beváltssa s a színházi-bizottság kívánalmainak eleget tegyen.

Zilahy Gyula szerint nem is huszonnégy, hanem huszonöt kardalosa van a társulatnak. Ő arról nem tehet, hogy naponta négyen-ötven beteg jelentenek. Arday Ida szerinte jó drámai anyaszínésznő. Fehér Olga augusztus elsejéig le van kötve, addig szabadságot kellett neki adni; másora igen nagy és elsőrendű, a szerződést vele megkötötte.

Oláh Károly szerint a bizottságnak módjában lesz Fehér Olga képességeit szeptemberben is megbírálni, ítéletét addig felfüggesztheti.

Vecsey Imre szerint Fehér Olga nyereség a debreceni színházra nézve. E felszólalás után a bizottság Fehér Olgára vonatkozólag Oláh Károly javaslatát fogadta el. Szentkirályi Tivadar még azt a megjegyzést teszi, hogy a bizottság elé tulajdonképpen nem szerződéseket kell bemutatni, hanem annak jelentését, hogy működnek-e már az új tagok?

Szabó Irmára vonatkozólag megjegyzi az igazgató, hogy ez a színésznő most áttér a drámai szakra. Helyette Báthory Marcsa jön, ki háromszor fellépett. Bemutatja Pichler Elemérnek, az Opera művészenek levelét, melyben készséggel ajánlkozik arra, hogy operákban vendégül föllép. Boda különben is jól fejlődő színész.

Oláh Károly megjegyzi, hogy kitűnő tenoristák ma csak az Operában s a gramofonokban találhatók. Nem banná, ha külömb tenoristánk volna Bodánál. de azt tartja, hogy Boda elég jól énekel s hanganyaga kielégíti az igényeket.

Somogyi Pál bizottsági tag, miután az új tagokról s általában az egész társulatról alkotott jóvélemény kialakult, azt nehézményezte, hogy a színházban néha „erkölcs-telen” darabok is színrekerülnek. Erről azonban természetesen nem a direktor, hanem a közönség tehet, mely a sok fehér darab mellett nemcsak szívesen lát, de vár is némely vigszínházi műsordarabot.

Fölmerült még ott a vélemény is, hogy a színház nézőtérére nincs kellően világítva. A színházfelügyelő megígérte, hogy utána néz a dolognak s lehetőleg segít a bajon.

Végül arról történt előterjesztés, hogy ismét számosan óhajtanak páholyokat bérelni, mások pedig régi páholybérleti-jogukat óhajtják újból érvényesíteni. E kérvényeket kiadták véleményezés és jelentéstétel végett a törzskönyvvezető bizottságnak, mely Oláh Károly elnökle mellett ez ügyben közelebb összeül.

A bizottság ülése ezzel öt órakor véget ért. Mindent összegezve kitetszett a bizottság tanácskozásából, hogy Zilahy igazgató működése bizalomra érdemes.

**NYVATOS NYAKKENDŐK
FEKETÉNÉL.**

Fülöp Juliát letartóztatták.

A szülésznő bünei.

— április 26.

(Saját tudósítónktól.) Debrecenben már hetek óta suttognak egy városi szülésznő büneiről. Olyan bűnökről, melyeket csakis szülésznők követhetnek el. Fülöp Julia városi szülésznő üzletszerűen, szinte rendszeres állandósággal üzte e bűnözést, amelynek krónikájában Debrecen városának több hölgytagja is súlyosan érintve van.

A nyomozás, melyet a szülésznő ellen Boldisár Kálmán dr. h. főkapitány, Mile Pál fogalmazó, Dobos József rendőrbiztos és egy Mencsik János nevű rendőrségi kézbesítő folytattak, csak 4 hét után jutott el a teljes világossághoz. S hogy idáig jutott, természetszerű következményként jött a szülésznő letartóztatása. Fülöp esábitással ösztönözte a bűnre debreceni és közeli vidéki áldozatait, kiknek száma néhány esztendő alatt egész légióra szaporodott. Az áldozatok között egyszerű cselédek is akadtak, kikkel Fülöp Julia valósággal brutálisan bánt.

A városban, mint már mondtuk, hetek óta kinosan tárgyalják ez ügyet. És épen azért, mert a személyekkel való kombináció már-már tulságba kezdett menni, mindenképen helyes dolog volt e letartóztatással lezárni a szomorú ügy aktáit. A rendőrség is így nyilatkozik tegnap kiadott kommunikációjában, mely azonban nem nyilvánosságra való.

Többek között arról is hirt ad a rendőrség, hogy a Fülöp Julia áldozatai közül többet kihallgatott. Ezek valamennyien töredelmes beismerő vallomást tettek.

A letartóztatás tegnap délelőtt 10 órakor történt. A Fülöp Julia lakásán tartott házkutatás s a szülésznő kihallgatása után Mile rendőrfogalmazó kihirdette előtte az előzetes letartóztatást elrendelő végzést, mely ellen a terhelt felfolyamodással élt.

Színház.

Műsor.

Péntek: „Utazás a föld körül 80 nap alatt” látványosság. (B).

Szombat: „Utazás a föld körül 80 nap alatt” látványosság. (C).

Vasárnap: d. u. „Madarász” operette.

Vasárnap: este „Utazás a föld körül 80 nap alatt” látványosság.

* **„Milliárdos kisasszony.”** Tegnap este ez a népszerű operett került színre, a melynek keretében Nasa szerepét Püspöki Rózsi játszotta nagyon kedvesen és szépen énekelve. Püspöki Pócsi sokat haladt, mióta utóljára láttuk s feltétlenül hasznára válna az énekes ensemblének.

* **Zilahy nyíregyházi programja.** Zilahy Gyula május első hetének végén kezdi meg a nyíregyházi színt, melyre már előzőleg színházi jelentését is kibocsátotta. A jelentés szerint az idényben színre kerülő újodtságok: Operettek és énekes

művek: Vig özvegy, Koldus gróf, Milliárdos kisasszony, Cserelányok, Szép Ilonka, Két Hippolit, Smolen Tóni, Mádi zsidó, Asszonyregement és Bohém szerelem. Prózai művek: Esményi férj, Ördög, Tokéletes feleség, Korbács, Kísfészek, Scherlok Holmes, Aranygyapju Rákóczi fia, Déryné ifjasszony. — Színrekerülő reprimók: Kis herceg, Gül baba, János vitéz, Lotti ezredesei, Madarász, Dunanán apó és fia utazása. Orfeusz a pokolban, Közönyt közönyel, Velencei kalmár, Csöppség, Bajusz. Kelt Debrecen, 1907. április hó. Kötő tisztelettel Zilahy Gyula, igazgató.

* Utazás a föld körül 80 nap alatt.

Verne Gyula hason című regényéből átdolgozott zenés, énekes látványosság ma kerül színre új betanulással először. — Az előadásban csaknem az egész személyzet foglalkoztatva van. A vezető szerepeket Szakács, Zilahy, Polgár, Hahnel Aranka és J. Csáder Irén játsszák.

* **„Téli reggel.”** Pásztor Árpád kedves színpadi tréfáját tanulja Zilahyné és Ternyei. A kedves apróság a „Vigözvegy” Glaveri Hanna és Danilo gróf életét tárgyalja 30 évi házasság után. A „Téli reggel”, a „Vigözvegy” operette 25-ik előadása előtt kerül színre.

* **„Az ördög.”** Molnár Ferenc remek vigjátékát tanulja a személyzet „Az ördög” című szerepét Zilahy igazgató fogja játszani, az újdonságban részt vesznek Szakács, Tallán, Hahnel Aranka, Szabó Irma.

* **Vasárnapi előadások.** Vasárnap két előadás lesz a színházban d. u. 3 órakor mérsékelt helyárrakkal a „Vigözvegy” kerül színre. — Este 7 és félórákor rendes helyárrakkal „Utazás a föld körül 80 nap alatt” zenés, énekes látványosságot ismétli meg a társulat.

Kiállítások a kamara területén.

Gyűlés a kamarában.

— április 26.

A debreceni kereskedelmi és iparkamara ipari szakosztálya Serli Ede elnöklete alatt tegnap délután ülést tartott, mely alkalommal Szávay titkár, dr. Rác fogalmazó és Szávay Zoltán segédfogalmazó referálása alapján a felhalmozódott folyó ügyeket intézte el.

A titkár jelentést tett azokról a kitüntetésekéről, melyben a kerület több kiváló iparosa az országos Iparegyesület ez évi éremkiosztásainál részesült. Ismertette a kiállítási ügyeket. A pécsi kiállításon a kamara is részt vesz háziipari tanítása eredményeivel, hasonlóképen a szolnoki kiállításon, melyen Jásznagykunszolgatörvénykezési bizottságának és ipara kerül bemutatásra. A nagykarolyi kiállítás rendezésébe szintén befolyás a kamara fogja a zsűri tagjait megnevezni debreceni iparosokból. Az iparművészeti társulatnak az ipartestület által javasolt debreceni vándorkiállítása ügyében közbenjár a kamara, bár ez övre kevés kiállítás van a sikerre, minthogy az iparművészeti társulat is teljes erejét Pécsre fekteti. Végül szándékában áll a kamarának egy igen érdekes, mondhatni utórégi jellegű kiállítást rendezni és pedig a kerület találmányi szabadalmi, védjegyei és árumintái kiállításával. Ez a kiállítás a kamara iparmuzeumában rendezetnének öszre. Támogatja a kamara a debreceni ipartestület óhaját, hogy a munkásbiztosító törvények életbelépte előtt az ipartestületek egyeteme is meghallgatassék.

Dr. Rác fogalmazó ügyei sorából kiemeljük a következőket.

A kereskedelemügyi miniszter fokozottabb mértékben kiterjeszteni kívánja a gyakorlatilag igen hasznosnak bizonyult ipari vándortanfolyamok rendezését, külön mesterek és segédek részére, a kamara kerülete számára lehetőleg minél több ilyen tanfolyamot

kívánva megszerezni, előzetes tárgyalásokat folytatott a helyi érdekeltiségekkel. A mutatkozó kívánalmakat indokolt kérelemben fogja fölterjeszteni.

A debreceni timár iparosok részére javaslatba hozza a kamara, hogy az állam egy gyakorlati timáripári tanműhelyt létesítsen, az újabb készítési eljárások és géphasználat oktatására.

Végül Szávay Zoltán segédfogalmazó az iparjog vitás kérdéseit ismertette, amint a kerület minden részének iparhatóságaitól véleménymondás céljából a kamarához érkeznek, s itt az egyöntetű gyakorlat szempontjából véleményekkel felszereltetnek.

Lawn-Tennis CZIPŐK

nagy választékban

Michelstädter Utóda

Mandel Lipótnál. 386

Hírek.

A „Debrecen” szerkesztősége és kiadóhivatala Arany János-utca 2. (Hungária épület), földszint, a Kereskedelmi csarnok ... lépcső-folyosóján. Telefon 412 ...

— **Kinevezés.** A pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök Batory Oszkár pénzügyi fogalmazó-gyakornokot a debreceni pénzügyigazgatóságban pénzügyi fogalmazóvá végleges minőségben kinevezte.

— **A sáskairtás s a függetlenségi párt.** Az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt tegnapi értekezletén Justh János előadó ismertette a marokkói sáska irtásáról szóló törvényjavaslatot, mely legközelebb a Ház elé kerül. Az értekezlet gróf Zichy Vladimir indítványára, Mezőssy Béla államtitkár felszólalása után elhatározta, hogy a földművelésügyi minisztérium oly értelemben utasítja, hogy a marokkói sáska irtására vonatkozó jelentését az évi jelentés keretén belül mindenkor az országgyűlés elé terjessze. Az indítványt a képviselőház ülésén Justh előadó fogja előterjeszteni.

— **A nyírbátori vasut 300,000 koronája.** A hajdusámsóni vasutnak Nyírbátorig leendő kiépítésére a jog- és pénzügyi bizottság 300,000 koronás városi hozzájárulást indítványozott. A tanács tegnap elhatározta, hogy a vasut-társaság kérelmét a fenti ajánlat szerint terjeszti be a mai közgyűléshez, megpótolva azt néhány, Debrecenre nézve igen előnyös kikötéssel. Ilyen például, hogy a város határozottan ragaszkodik egy a guti telken létesítendő megálló- és rakodóhely kiépítéséhez. Megismétli továbbá a város azon régebbi kikötését, hogy Debrecen kívánságához képest új szárnyvonalak lesznek létesítendőek. A segély fedezete a községi adót pótló s esetleg még egy másik alaptól kerülne ki.

— **A debreceni zenede felső osztályú növendékei haladásának bemutatása** végett április hó 28-án, vasárnap magyar zeneszerzők műveiből összeállított műsorral hang-

versenyt rendez. Műsor: 1. Lányi Ernő. 152. mű. Magyar szerenád. Előadja Konrád Olga. 2. Hauser Miska. 50. mű. 4. sz. Magyar ábránd. Előadja Nádasdi József. 3. Szuk Lipót. 9. mű. Szerenád. Előadja Szenes János. 4. Inczédy László. A nővér. Köttemén. Szavalja Deutsch Zelma. 5. Brück Gyula. 28. mű. Impromptu. Előadja Rajczy Anna. 6. Lányi Ernő. Négy eredeti dal. Előadja a zenede egyes énekkara. 7. Ridley Kohne. Versenymű négy hegedűre. Magyar rondo. Előadják Vadon Géza, Nádasdi József, Pénzes Gyula és Nagel Zoltán. 8. Siposs Antal. Magyar nász. Előadja Jánossy Margit. 9. Bemer Ferenc. Miért vagy más? Bihari Jenő. Szárnyszegetten. Dalkeringő. Éneklő Tóth Anna. 10. Gaál Ferenc. 92. mű. Magyar rpahsódia. Előadja Pénzes Gyula. 11. Brück Gyula 36. mű. 3. sz. Három magyar zenekép. Paraszt lakodalom. Két zongorán 8 kézre. Előadja Rajczy Anna, Sáffrány Irén, Kardos István és Brück Emil. A 6. szám után 5 pernyi szünet. Helyárak a 4 első széksorban számozott ülőhely ára 50 fillér, a többi sorokban ülőhely, valamint az állóhely ára 20 fillér. E csekély díj a rend fenntartása s célszerűség szempontjából vétetik s a bevétel a tanári segélyalap javára fordítatik. Pénztárnyitás 6 és fél óraker. — Kezdeté este 7 és fél óraker pontban.

— **A kereskedelmi és iparkamara ösztöndíja.** A debreceni kereskedelmi és iparkamara a kerületbeli illetőségű vagy itt tanonkodott iparos és kereskedelmi tanoncoknak szánt évi 600 korona és 4 darab, egyenkint 300–300 korona tanulmányi segély s ösztöndíjra pályázatot hirdet, melyre a kérvény május 1-ig az iparkamarához nyújtandó be. Ezenkívül több, kisebb ösztöndíjra is hirdet a kamara pályázatot.

— **A villamos világítás utca-hálózata.** A villamos telepen most már serényen s teljes erővel folynak a munkálatok. Az építkezések oly előrehaladt állapotban vannak, hogy egyes épületrészeknek már a kerítése is készen van. Debreceni Jenő gázgyári igazgató s Aberle Rajmund mérnökök most villamos világítás utcahálózatának tervezését készítik s azzal a jövő héten teljesen el is készülnek. A terv szerint Debrecennek legkisebb mellékutcaja is kap lehetőleg villamos világítást.

— **Vörheny megbetegedések.** A polgármesteri hivatalhoz tegnap hat ragályos megbetegedésről tettek jelentést a tisztiorvosok. A betegségek egyenlő arányban oszlanak meg a vörheny, szamárhurut és hőkhurut között. Félő, hogy a szeszélyes áprilisi idő még komolyabb mérvű s nagyobb számú megbetegedést fog okozni.

— **A hernyók irtása.** A földmívelési miniszteri rendelettel elrendelt téli és tavaszi hernyó irtást a Debreceni gyümölcsfatulajdonosok nem igen végezték el. Erre enged következtetni az az újabb rendelet, melyben a mezőrendőrkapitányság utasítatik, hogy a mulasztókkal szemben a legerélyesebben eljárást indítsa meg, utasítsa a fatulajdonosokat ismételtelen a fák tisztogatására. szűkség esetén pedig a tulajdonosok költségére tisztogattassa meg a fákat, maga a hatóság.

— **Öngyilkos rab.** A nyiregyházi kir. járásbíróság fogházában, — mint ottani tudósítónk jelenti, — László István 26 éves vasmegyei lakos, a fogház rabja cellájában felakasztotta magát törülközőjére s mire a fogházőr észszerevette, már meghalt. László hat hete volt vizsgálati foglya a fogháznak. Lopás, zsarolás s közösen háborítás miatt folyt ellene az eljárás s a napokban kellett volna kihirdetni előtte a kir. tábla ítéletét, mellyel ez az elsőbíróság által kiszabott hathavi börtönbüntetést jóváhagyta. Az öngyilkosságról jegyzőkönyvet vettek fel, a

hullát pedig felboncolták s eltemették. Lászlót Vasmegyeren mint a falu rosszát ismerték; híres verekedő volt, kitől az egész falu népe rettegett.

— **Sikkasztó inas.** Kerékgyártó Sándor Kazinczy-utca 7. szám alatti bádógosmesternél szolgált Ilyés György tanonc. A fiu többször kijelentette Vosk János és Gyenge Lajos segédek előtt, hogy ha gazdája legközelebb pénzt biz rá, azt el fogja veszíteni. A napokban aztán gazdája tényleg elküldte a bábaképezdébe, a honnan a fiu 23 koronát föl is vett, de azt tényleg el is — vesztette. Mikor gazdája kérdőre vonta, s az elvesztés meséjét nem hitte el, — megszökött s azóta a város különböző részein bujkál. A sikkasztó tanonc körözését a rendőrség elrendelte.

— **Ha olcsón akar vásárolni férfi kalapot, nyakkendőt, inget, saját érdekében látogassa meg a Nyakkendő király uri divat üzletét.** Cégvezető Rózsa Lajos.

— **Nagy tűz Rakamazon.** A Debrecentől nem messzeeső Rakamaz községben nagy tűzvész dühöngött tegnap, melynek hét ház s három melléképület lett áldozata. A kár, melyet csupa szegény ember szenvedett, meghaladja a 20,000 koronát. A tűz, mely délutántól éjjelig tartott, egy ólból indult ki s a rettenetes szélviharban majdnem elhamvasztotta az egész falut. A házak biztosítva voltak.

— **A „Tarka szinpad” előadásai** a Bikában 1907 május hó 16-án kezdődnek és szeptember 2-ig tartanak. Ez időtartamra 20 darab bérletet bocsájtok ki. A bérletjegyek mindennapi belépésre és az elsőrendű helyre szólnak. Egy bérletjegy, amely 150 korona értéknek felel meg, 75 koronáért váltható Schwartz D. pipa-üzletében. — Tisztelettel Sarkadi Vilmos igazgató.

x Tennisz labdák, rakettek, teljes tenniss felszerelések, hinta-ágyak, kerti tornaszerek Mentze Henrik áruházában legolcsóbban Kossuth-utca 4. szám.

x Dávidházy Kálmán és Társa cég könyvkötő és dobozgyár vállalatához mérlegképes könyvelőt keres. — Magyar- és németnyelvű ajánlatok, az igények megjelölésével, e hó végéig nyújthatók be.

x Gyönyörű szép virágvázák. kézi tükrök és fényképkerekek érkeztek Mentze újdonságáruházába, Kossuth-utca 4. szám.

x 2 éves, gyökeres (porbujtás) bor és csemege szőlővesszők kaphatók Csanak Józsefnél.

Egy tudós a tébolydában.

Örült, vagy lángész?

— Express tudósítás. —

A mai reggeli lapok megírták dr. Schönherr Gyulának, a kiváló történettudósnak a tragédiáját.

Bevitték a Schwartz-szanatóriumba. Bevitték: mert beteg — mondják a hozzátartozói. „Bevitték mert utjában vagyok valakinek — írta egy Ábrányi Emilhez intézett levélben Schönherr Gyula — holott nincsen semmi bajom.”

Mit mond Ábrányi?

Ábrányi Emil, miután megkapta a szerencsétlen ember levelét, nyomban elhatározta, hogy nem nyugszik addig, míg világosságot nem derít a dologra.

— Az én meggyőződésem az — mondotta — hogy a barátomnak nincsen semmi baja. A műcsarnok és könyvtárak országos tanácsának főtákarául volt kizemelve és mindössze egy hét választott el attól, hogy állásában megerősítsék. Működését ideiglenesen már meg is kezdte és most, ahelyett, hogy diszes helyén ülne, a tébolydában sinylődik. En megteszek mindent, hogy kiszabadítsam.

A tudós lakásán.

Schönherr Gyula a Röck-Szilárd-utca 18. szám alatt lakott. Komoly, magába zárkózott embernek ösmerte mindenki; de azért tudott nyájas és barátságos is lenni. Sohasem vettek észre rajta semmiféle rendelleneséget.

Garson-lakásban lakott. A butorait tegnap elvitette az édesanyja és Nagybányára küldötte. Mikor az öreg asszony megjelent a fiu lakásán, sirva fakadt.

— Szegény fiam, szegény fiam — zokogta — mi lesz belőled?

Egyszer el is ájult a szerencsétlen asszony.

A szanatórium orvosa.

A Schwartz-szanatórium orvosa, dr. Kiss Odön érdekesen nyilatkozott Schönherr Gyula állapotáról.

A következőket mondotta dr. Kiss Odön!

— Schönherr Gyula terjedő hűdéses elmezavarban, paralisiss progressivában szenved. Mult év december 13-án vétetett föl az intézetbe és pedig dr. Kosztká Emil törzsorvos szakvéleménye alapján, aki egyszerűsmind személyesen be is kísérte Schönherrt a szanatóriumba a család kérelme folytán. Dr. Kosztká Emil írásba foglalta orvosi szakvéleményét és azok alapján történt a fölvetél.

Ez azonban nem az egyedüli orvosi vélemény. A törvény értelmében minden gyógyintézetbe internált beteget a törvényszéki orvostani bizottság is fölül kell, hogy bíráljon. A bizottság havonta egyszer szokta a fölülvizsgálást megejteni az intézetekben és Schönherr Gyulát december 14-én vizsgálták fölül, tehát a fölvetélet követő legelső napon.

Távirat és telefon.

A képviselőház üléséhez.

Budapest, április 25. A képviselőház mai ülésének végén a tanítói törvényjavaslatot elfogadták. Ezután a vasuti beruházási törvényjavaslat került tárgyalás alá. E tárgyban Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter kijelenti, hogy nem szívesen áll elő oly törvényjavaslatokkal, melyek a népet terhelik, de az államvasutakat resztaurálni kell, mert az eddigi állapot tarthatatlan. Kéri a javaslat elfogadását. Holló Lajos szólalt még fel a függetlenségi-párt nevében, kijelentve, hogy a régi rendszer szerint a máv. jövedelmét évtizedek óta törvénytelen célokra költik. A javaslatot elfogadja, mire az ülés véget ért.

Szocialisták a képviselőházban.

Budapest, április 25. Mintegy 150 balmazújvárosi gazdasági szocialista tisztelget ma a Házban Wekerle Sándor miniszterelnök és Darányi földmívelési miniszter előtt.

A szocialistákhoz intézett szavaiban Wekerle kijelentette, hogy megvalósítja az általános választó jogot, mert ez a kormány a népjogok kiterjesztésére alakult.

Darányi miniszternél a szocialisták nevébe Pokrócz Ferenc beszélt,

MALÁSZ NÁNDOR

ékszerész ajánlja dus raktárát ékszer-, arany- és ezüst-
árak, valamint legpontosabban szabályozott arany- és ezüst-
órákban. Debreczen Piac-u. 24. sz. Fehérlő-szálloda épület.

arra kérve a kormányt, hogy tegye lehetővé a házhelyek vásárlását.

Darányi miniszter erre váratlanul a „Földmívelő“ című szociálista lap egy példányát vette elő zsebéből s felolvasott abból egy cikket, amelyben Pokrócz őt a legerősebben támadja. Pokrócz erre oly zavarba jött, hogy még szólni sem tudott. De később mégis védekezett azzal, hogy a lap szerkesztősége változtatta mag az ő cikkét, amely tiszteletteljes hangon volt írva, (!) — egyben a miniszter bocsánatát kérte.

Darányi megnyugtató válasza után a küldöttség elhagyta a képviselőházat.

Egy német herceg balesete.

Debarics, április 25. (Berlin mellett.) Az itten gyakorlótőren Bijel Frigyes német császári herceg eszméletlenül bukkott le lováról. A herceg lova egy jelzőzászlótól megbokrosodott, fejét hirtelen felkapta s a herceget úgy ütötte orron, hogy az eszméletlenül bukkott le hátáról. A herceg már jobban van, mindössze gyengébb fejfájásról panaszkodik. Azok az eddigi híradások, mely szerint a herceg agyrázkódást szenvedett, nem felelnek meg a valóságnak.

Merénylet egy hírlapíró ellen.

Kolozsvár, április 25. Tamássy György hírlapírót ma este 3 ismeretlen ember megtámadta. A támadáskor botokkal súlyosan megsebesítették, egy revolverlövés pedig a tenyerét furta át.

Bányászstrájk.

Déva, április 25. A lupényi bányászok ma beszüntették a munkát. A rend fenntartására 130 esendőt küldtek ki.

Öngyilkos törvényszéki bíró.

Karánsebes, április 25. Ábrahám Ignác törvényszéki bíró gyógyíthatatlan betegsége miatt halántékon lőtte magát és meghalt.

Az osztálysorsjáték huzása.

Az osztálysorsjáték tegnapi huzásán a 600,000 koronás főnyereményt a 12,698. számú sorsjegy nyerte el. A többi nyeremények a következők:

50,000 koronát nyert: 67401.
5000 koronát nyertek: 40103 112689.
2000 koronát nyertek: 14079 16865
37900 46095 46878 56932 101027 122689.
1000 koronát nyertek: 33279 48664
81937 91480 94423 118513.
500 koronát nyertek: 526 11354
23937 29419 40825 72924 81957 105358
106757.

A többi kihuzott számok 200 koronát nyertek.

Szélvihar.

S. A. Ujhely, április 25. Ma itt óriási szélvihar dühöngött. A szél megbontotta a házfedelet és tönkre tette gyümölcsfákat,

Részvényaláírási felhívás.

Általánosan ismert tény, hogy a lefolyt télen városunkban szinte válságosnak mondható fűtőanyaghiány volt, aminek következtében a fűtőanyagoknak nemesak beszerzése járt a legnagyobb nehézséggel, hanem annak ára, fuvarozási és felvágatási költségei oly magasra emelkedtek, hogy a fűtés szükségletének kielégítése aránytalanul nagy költségeket rótt a fogyasztó közönségre.

Ez a körülmény vezetett bennünket azon vállalkozásunkhoz, hogy részvénytársaság alakjában itt Debreczenben egy gőzfűtővel kapcsolatos fűtőanyagraktárt létesítsünk, amely hivatva lesz a legolcsóbb beszerzési források felhasználásával a legszigorúbban pontos méretekben, mérsékelt üzleti nyereség mellett a fogyasztó közönséget tüzelő anyaggal ellétni.

A vállalat tárgya: **faipar-vállalat létesítés Debreczenben** részvénytársasági alapon, amely bizonytalan időre alakul.

Az alaptőke 250.000 korona, mely 2500 drb. egyenkint 100 korona névértékű részvényre osztatik el, melyek névre szólók lesznek.

A részvények aláírása alkalmával a jegyzett részvények névértékének 10 százaléka az alakulandó részvénytársaság folyó számlájára a Debreceni első takarékpénztárnál fizetendő, a fenmaradó összeg kifizetése tekintetében az alakuló közgyűlés fog határozni.

A részvények 1907. évi május 31. bezárólag jegyezhetők.

Az alapítók fentartják maguknak a jogot, hogy az igazgatóságot három évre saját kebelökből nevezhessék ki.

Debreczen, 1907 április hó 14.

Kardos László, kereskedő Debreczen.
Györffy Aladár, kereskedő Debreczen.
Debreceni Első Takarékpénztár, Szabó Kálmán, Zádor Lajos.

Török Gábor, erdőmester Debreczen.
Serli Gusztáv, takarékpénztári tisztviselő Debreczen.

Gál Sámuel, máv. ellenőr Debreczen.
Békessy László, uradalmi igazgató Debreczen.
Csanak János, földbirtokos Debreczen.
Sámi Béla, biz. tiszt. Debreczen.
Lovász János, takp. hiv. Debreczen.
Dr. Varga Lajos, ügyvéd Debreczen.
Dr. Gáspár Géza, orvos Debreczen.
Korondi Sándor, gépker. volt erdőüzemvezető Debreczen.

Vinnay Géza, műszaki tan. kulturm. hiv. főn. Debreczen.

Márton Imre, ügyvéd Debreczen.
Csóka Sámuel, vár. tanácsnok Debreczen.
Simon Mihály, fakereskedő Debreczen.
Dr. Csathó Sándor, ügyvéd Debreczen.
Németh András, vendéglős Debreczen.

A részvények jegyezhetők minden egyes alapító tagnál és esetleg külön meghatalmazott egyéneknél.

14—16 éves

kifutó fiúk havi fizetéssel felvétetnek a kiadóhivatalban:
Arany János-utca 2-ik szám,
(Hungária kávéház).

Csarnok.

Az örvény szélén.

— Regény. —

13

V.

Eisenstadt napról-napra nagyobb tisztelettel, udvariassággal bánt vele.

Margit ebből már egész biztossággal következtette, — hogy a háziur akar valamit.

A háziur udvariasságával és odaadásával együtt növekedett szüleinek dicshimnusz a háziurról.

A két öreg, ha nem volt egyéb dolguk és egyedül voltak, nem beszéltek egyébről, mint Eisenstadt érényeiről.

Margitot roppant bántotta ez.

Talán nem is úgy volt, de ő célzatoságot látott benne.

Ha csak tehetette, rendesen nem is hallgatta meg s ha kinn folyt ez a diskurzus a konyhában, a szobába ment, ha a szobában, hát a konyhába menekült.

Azt is megtette egyszer, hogy minden indokolás nélkül elment hazulról sétálni.

Az öreg Berkes, ha leányával beszélgetett, panaszkodni kezdett előtte, hogy mennyire öregszik, milyen gyöngye már s hogy milyen jó is azoknak, akik gazdagok.

Sohse hallott tőle azelőtt ilyesmit.

Előhozta, hogy mi fog történni velük és vele, ha nyugdíjba megy, miből élnek majd meg.

Pedig ez nemsokára bekövetkezik, mert hiába, ő gyöngye öreg ember, nem bírja a munkát s van elég munkabíró fiatal ember.

Ő még rájuk való tekintettel csak huzná a munkát valahogy tovább is, de a hivatalban már nagyon emlegetik, hogy öreg ember, kinek jó volna pihenni.

Egyszer aztán azt kibökkentette Berkes papa, hogy bizony ő szívesen nyugalmába vonulna, csak már őt tudná biztos helyzetben, valami jó tanítónői állásban, vagy valami derék jóravaló férfi oldalán.

Olyan atyai szelidséggel mondta ezt mind el Berkes, de Margitnak úgy féjt, olyan nehéz szívvél hallgatta, hogy inkább jobb szerette volna, ha jól összeszidja édes atya.

Pedig ezt sohasem tette vele, az igaz, hogy nem is érdemelte meg soha.

Még az az egy vigasztalta, hogy az édes anyja kerülte ezt a témát az ő anyai tapintatával és érzékével.

Azzal még elbeszélgethetett másról is, hanem atyjától nem hallott egyebet.

Keserű érzékét, nyomasztó hangulatát még növelte az, hogy Keményen mind nagyobb változást tapasztalt s már ritkábban járt be hozzájuk is, míg a háziur el nem maradt egy nap sem.

Pedig borzasztó unalmas estéket vagy délutánokat töltöttek együtt. legalább ő úgy érezte s ez valósággal idegessé tette.

Ha tudta, hogy Kemény nem lesz közöttük, mindig roppant vágy fogta el, hogy báresak ne kellene a társaságban lenni.

(Folyt. köv.)

Kiadja: a „Debreczen“ Hirlapkiadó
Vállalat Részvénytársaság.

Köszvény!ellen ezernél több ki-
váló orvos és tanár
ajánlja és rendeli
betegeinek a híres**Király-balzsamot**az egész világon ismert legjobb gyógyezert.
egy nagy üveg 2 K. Vidékre egy üveg 2 k.
65 f., 3 üveg 6 k. 65 f. bérmentve utánvétellel.

Egyedüli készítő

Grósz Nagy Ferencz
gyógyszerész
Debreczen.**Ész!****Tavaszi női divatujdonságok.**Színes és mintázott kosztüm- és divat-
= kelmékből gyönyörű választékot =
tartunk. Angol és francia Bluzszövetek
a legújabb kivitelekben. Divat bluz-
selymek a legelőkelőbb forrásokból.
Fekete és színes divatnapernyőkből
remek választék. Állandó nagy raktár
Fekete gyászkelmékből**SZABÓ LAJOS FIAI**vászon-, divat- és szőnyegáruházában.
= Mintákkal kívánatra készséggel =
szolgálunk. 198**„EDISON” VILLAMOS SZINHAZ.**

(Szuchán-féle)

Batthyány-utca I. sz. alatt.

Április hó 25-től április hó 30-ig
naponta délután 3 órától este 7 óráig
egészen új képek láthatók óránként
mindig változatos műsorral.**Műsor:**Jézus élete és halála (17 képben szí-
nezve).

Pierrott szerelme (látványosság).

Aladin és csodalámpája (mese).

Képek Afrikából.

II. Rákóczy és bujdosó társai hamvai-
nak temetése.

Kirándulás a Niagara vizeséhez.

Vendetta (olasz vérbosszu).

Vetélytársak.

Alpesi katasztrófa.

Reggeli mulatság.

Jégszállítás.

A cylinder.

Tengeri fürdőélet.

Lóidomítás.

Szegény tanító.

Felültetett rendőr.

A fiakkeres.

A délutáni előadások ép oly szépek és
ép oly tisztán láthatók, mint az estiek,
amennyiben a terem teljesen elsötétíthető.
Saját villamos világítás és szellőztetés, cuk-
rázda, váróterem, modern berendezés. Jegyek
bármely előadásra ugyanazon nap délelőtt
11-1-ig a pénztárnál előre is válthatók.
Helyárak: karszékülés 80 fillér, elsőrendű
60 fillér, másodrendű 40 fillér.

Szíves látogatást kór:

Suchán Rezső.

Mintagyűjteménnyel kívánatra szívesen
szolgálunk.**Tavaszi kosztüm-szövetek,**Bluz-kelmék, Delinek, Bluz-
selymek óriási választékban
érkeztek**Bosznay J. és Társa**

divatáruházába

Debreczen, Kossuth-utca 5.

Mintagyűjteménnyel kívánatra szívesen
szolgálunk.**Donogán és Somossy**

céghez Debreczen, Kistemplombazár

megérkeztek a tavaszi divat

gyönyörű ujdonságai!!

Zsolnai és brassói szövetek.

Angol és Francia divatkelmek.

Bluz selymek. Napernyők. Övek.

Menyasszonyi kelengye. — Kész fehérnemű.

Óriási szőnyegraktár

A közlegő költözködéshez ajánlja

RÁCZ HERMAN**„ANGYAL”** drogueria-üzlete ●●●Debrecen Piacz-utca 42. szám, szemben a Hungária kávéházzal, a legmegbízhatóbb
minőségben tartott háztartási cikkeket.**Padlólackok Parquette-fényesítők Linoleumlackok**

különböző színekben.

„CHRYSANTOLIN”a legmegbízhatóbb poloska- és rovarirtó szer, mert felülmúlja az összes eddig létező
szereket.Réztisztító folyadék és pomádék. Ezüsttisztító szappanok, folyékony Aranyozók
különböző színekben.**„TABACCÓ”** és különböző molyporok!

APRÓ HIRDETÉSEK

Díja: 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fill., vastagabb betűkkel szedett szó 6 fill.

Levélbeli tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges levélbélyeg beküldetik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

Házmostor felvétetik Hatvan-utca 42. szám alatt. 364

Kiadó nyaraló a Sesta-kertben, a helyi vasút megállójától 3 percrenyire, parkkal együtt. Értekezhetni Piac-utca 44. sz., ügyvédi irodában vagy telefonon 151. számmal. 364

Eladó házak. 1. Szóchenyi-utca 50. sz. ház 17,000 forintért; 2. Arany János-utca 59. sz. ház 13,000 forintért részletfizetésre is eladó. 358

Szépen butorozott szobát keresek Piac-utca vagy annak közelében. Cím a kiadóhivatalban. 362

Jó karban levő kávépergélő, daráló, vas fűszertáblák és cégtábla olcsón eladó Fűvészkert-utca 14. sz. alatt. Telefon 374. 350

Arany J.
Hátrahagyott művei
1-4 díszkötésben, új,
24 forint helyett csak
15 forint
Harmathy
könyvüzletében 52
Fűvészkert-utca 14.
Telefon 374.
Könyvjegyzék ingyen.

„VERGÉ” egészségi szivarkahüvely különlegességek olcsón kaphatók.

ELADÓ KERÉKPÁR. „Styria”, alig használt, félverseny, szabadonfutó. Cím a kiadóban.

Villamos világítás,

villámhárítók, villamos házi csengők, házi és magán telefonok, berendezések és javítások. Évi jókarban tartási bérlet. Szakszerűen és olcsón mindenféle villamos felszerelési anyagok, gyógyászati műszerek és kerékpár alkatrészek raktára. Készít és javít a legkomplicáltabb munkákat. 126

FÖLDVÁRI L.,
„Debreczeni Első
Elektrotechnikai vállalat.” Kossuth-utca 1.

Keresek három szobás, előszobás lakást hozzátartozékkalval, lehetőleg a Nagytemplom körül, május 1-re. Cím a kiadóhivatalban.

Lapelárusítók, fiúk, asszonyok, férfiak újságírásra felvétetnek a „DEBRECZEN” kiadóhivatalában Arany János-utca 2. szám.

Postakönyveket félárban lehet venni a kiadóhivatalban.

Gyökeresszőlővessző

nemes gyümölcsfa-oltvány, spárga- és füzdugvány kapható:

Gróf Degenfeld és Dr. Balkányi

urak „ERZSÉBET”-szőlőtelepén.

Iroda: Debreczenben, Kossuth-u. 32.

Sertés hizlalók és tenyésztők figyelmébe!

Alólírott kinyilatkoztatom, hogy Kun István gyógyszerész ur sertés óvszere annyira bevált, hogy ezután minden hizlaláskor, ha egy csapat sertést veszek, azt mindig használni fogom. Debreczen. Nagy Lajos, nagyhizláló. Előttünk: Balassa Sándor, újságíró. Előttémít hasonlólag bizonyítom: Mórítz Ferencz, nagyhizláló, hentesáru gyáros, Debreczen.

A fentieket még határozottabb formában igazolja: Nagys. Balog Tihamér, Szentkozma, B.-Ujfalu mellett, csicseri Orosz István, jegyző, Mikepécs, 470 darab sertés most is azt eszi a harmad évi siker után Nagys. Csapó István nagybirtokos ur Pusztá-Istvánfalvi (u. p. Földes) gazdaságában. A fentieket igazolják még: Nagytiszt. Rátz Lajos ref. lelkész ur, Micske (Bihar m.), Nagytiszt. dr. Balthazár Dezső esperes ur H.-Böszörmény, Nagys, Gosztonyi Kálmán uradalma, Pusztá-Alatka, stb., stb.

1 doboz 2 korona, mely 2 disznónak 1 évig elég.

Kapható minden gyógyszerárban és drogueriában. „Laboratoire Cosmetique Matilde”.

KUN, Hajduszovát.

Direct hozzám küldött 6 koronás rendelések franco. 353

Remek választék

Jó mosó zofferekből (térfi ingre és női blúzra), kartonokból, batistokból. Gyönyörű szövet, csipke-, tűl-függönyök és storok. Ágy- és asztalterítők, szőnyegek. Cókusz lábtörölők. Divatos harisnyák és zsobkendők. Nyári paplanok, fürdő köpenyek, fürdő lepedők és egyéb tavaszi és nyári czikkok. Férfi-, női- és gyermek kész fehérneműk. 288

✿ Menyasszonyi kelegyek. ✿

Kardos Lászlónál,

Debreczen, Kossuth-utca 9. sz.

Kitünő minőségű

== pörkölt ==

Kávé,

mely izre, aromára és zamatra felülmulhatlan, naponta friss pörkölés kapható 24

Félegyházi János

motorüzemű kávépörköldéjében
Piac- és Miklós-utca sarok.

Ha köszvényben vagy csuzban szenved, ha rheumaticus bántalmak gyötrik, használja az orvosilag kipróbált s kiváló jónak elismert

Tölgyfa-balzsamot,

mely a legrövidebb idő alatt megszünteti s gyógyítja a legfájdalmasabb köszvényes vagy csuzos betegségeket, hát- és derékfájást, a kezek és lábak csuzos szaggatását.

A tölgyfa-balzsam a balzsamok királya,

mert hatása gyors s biztos. Mint lob- s daganatosztató szer is páratlan!

Csak külsőleg használandó, egyszerű bekenés által.

Egy próba meggyőz arról, hogy a tölgyfa-balzsam legjobb szer a csúz, köszvény, rheuma, ülőidegzésbe (ischias) ellen feltalált összes szerek között.

== I üveg tölgyfa-balzsam ára: 1 korona 50 fillér. ==

Kapható:

Mihalovits Jenő gyógyszerárban Debreczenben. 22